

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
ЛІГА СТУДЕНТІВ АСОЦІАЦІЇ ПРАВНИКІВ УКРАЇНИ

**ПРАВОВІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ТА БЕЗПЕКИ СУСПІЛЬСТВА**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 19-20 травня 2016 року)

Суми
Сумський державний університет
2016

не допускається щодо зміни території України чи основ конституційного ладу та з питань, не віднесених до компетенції Верховної Ради України, а також питань, що спрямовані на звуження існуючого змісту й обсягу прав і свобод людини і громадянина; 3) народні законодавчі ініціативи не можуть містити питання про дострокове припинення або продовження терміну повноважень органів державної влади, органів місцевого самоврядування (інституційні питання); про запровадження, зміну та скасування податків і зборів, а також звільнення від їх сплати; про запровадження чи скасування надзвичайного чи воєнного стану; 4) проект закону у Верховній Раді України, підготовлений за процедурою народної законодавчої ініціативи, вважається невідкладним і розглядається позачергово. Його відхилення можливе лише кваліфікованою більшістю голосів парламентаріїв – не менше двох третин від їх конституційного складу.

Інсталяція у правову площину України розглядуваного інституту, з одного боку, сприятиме приверненню уваги законотворців до того сегмента законодавства, що потребує першочергового реформування, з іншого – може сприяти утвердженню правотворчості, альтернативної парламентській, яка дозволить забезпечити безперервність правотворчого процесу під час парламентської кризи.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Янчук А. О. Види правотворчої діяльності народу / А. О. Янчук // Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. – 2012. – № 6. – С. 57–61.
2. Богачова О. Принцип демократизму законотворчого процесу / О. Богачова // Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. – 2012. – №. 3 – С. 5–11.
3. Руденко В. Н. Институт народной правотворческой инициативы: зарубежный опыт и его значение для Российской Федерации и ее субъектов / В. Н. Руденко // Научный ежегодник Института философии и права Уральского отделения РАН. – 2001. – № 2. – С. 303–342.
4. Задорожня Г. В. Законодавчі повноваження Українського народу / Г. В. Задорожня // Юридичний вісник. – 2009. – № 3. – С. 25–28.
5. Щербанюк О. В. Народна правотворча ініціатива як перспективний інститут прямої демократії в Україні / О. В. Щербанюк // Порівняльно-аналітичне право. – 2013. – № 3–2. – С. 97–100.

ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ ВОЛОНТЕРСЬКИМ РУХОМ

Семенов В.М.

*к. держ. упр., доцент, доцент кафедри ТДП юридичного факультету
Сумського державного університету*

У зв'язку з подіями, що сьогодні відбуваються на сході України гостро постало питання допомоги армії та іншим силовим підрозділам, що приймають участь у антитерористичній операції. Проведення ретроспективних досліджень з даного питання сприятиме організації ефективного волонтерського руху, допомоги допоможе більш ефективно його організувати. У сучасній науковій літературі ця тема практично не розроблена.

Одним з прикладів ефективно організації збору коштів для потреб діючої армії був досвід Російської імперії під час російсько-японської війни 1904-1905 років. З початком війни російський імператорський флот поніс доволі суттєві втрати у корабельному складі. Так лише за кілька перших днів у корейському порту Чемульпо загинули крейсер «Варяг» та канонерський човен «Корець». Під час нічного нападу японських міноносців у Порт-Артурі були тяжко пошкоджені ескадрені броненосці «Цесаревич», «Ретвизан» та крейсер «Діана».

Недалеко від порту Дальній на власних мінах загинули крейсер «Боярин» та мінний транспорт «Енисей».

Несподіваний напад Японії на Порт-Артур і втрати Російського флоту у перші дні війни мали наслідком те, що громадськість Росії прагнула надати невідкладну допомогу діючому флоту на Далекому Сході. Як зазначає дослідник історії флоту А.Чернишев, початок патріотичному руху по збиранню грошових коштів на будівництво флоту, поклав князь Л.Кочубей, який пожертвував 1 лютого 1904 року на ці цілі 10 тисяч карбованців. У той же день в газеті «Новий час» було оголошено про початок підписки на збір коштів [1, с. 5].

Значна кількість коштів, які надійшли з самих перших днів у вигляді добровільних пожертв обумовила необхідність створення спеціальної організації для обліку та використання грошових надходжень. Такою організацією став «Особливий комітет по посиленню військового флоту на добровільні пожертви», який був заснований указом тодішнього царя Миколи II 6 лютого 1904 року [2, с. 3].

Комітету офіційно дозволялося здійснювати збір коштів на всій території держави та надавалося юридичне право звертатися до різних установ та укладати договори в середині країни та за кордоном на побудову кораблів.

Для спрощення системи пожертви коштів були випущені спеціальні листи-перекази, які можна було отримати в усіх волосних правліннях, військових частинах, залізничних та поштових станціях, церквах та багатьох інших державних установах.

До складу комітету були включені відомі військові і державні діячі: адмірали М.Скридлов, А.Бірілев, А.Гейден, відомі корабельні інженери М.Беклемішев, К.Ратник та ін.

Надходження коштів було значним. Пожертви становили від одного до мільйона карбованців, які жертвував емір Бухарський. Пожертви були як індивідуальні, так і колективні. Граф Шереметев двісті тисяч карбованців, казанське земство та фінляндський сенат надали триста тисяч, московський дворянський клуб сто тисяч карбованців. З моменту початку збирання коштів на початку лютого 1904 року до початку 1906 року було зібрано близько 17 мільйонів карбованців. На ці кошти було побудовано 19 ескадрених міноносців та 4 підводних човни, закуплено декілька літаків та побудована база по підготовці військово-морських льотчиків. Частина побудованих бойових кораблів отримала назви на честь найбільш значних дарувальників коштів: «Казанець», «Україна», «Туркменець Ставропольський», «Емір Бухарський», «Донський козак», «Фін», «Москвитянин» та ін.

У 1913 році підсумки діяльності «Особливого комітету» були представлені громадськості у вигляді ілюстрованого нарису про його діяльність, який мав назву «Русский морской и воздушный флот сооруженный на добровольные пожертвования» [3].

Отже, якщо говорити сучасною мовою, на початку ХХ століття в Російській імперії було реалізовано успішний волонтерський проект по допомозі військово-морському флоту держави. На добровільні пожертви населення було побудовано цілу флотилію сучасних військових кораблів. Аналогів у світовій практиці цьому проекту практично не існує. У чому були причини успішності реалізації цього проекту? Відповідь на це питання може дати цінний досвід для організації допомоги українським збройним силам на сучасному етапі.

У першу чергу необхідно відзначити, що ініціатива у пожертві коштів виходила від вищої еліти тодішньої російської держави. Графи Кочубей та Шереметев, емір Бухарський та інші стали ініціаторами процесу жертвування коштів на відновлення флоту і одніми з перших внесли дуже суттєві грошові суми.

Іншим фактором, який обумовив успішність цього проекту була оперативність вищих органів державного управління Російської імперії в організації отримання та витрати коштів, що надійшли від населення у вигляді добровільних пожертвувань.. 27 січня 1904 року нападом японців на Порт-Артур починається війна, перші жертви надходять на початку лютого, а вже 6 лютого створено «Особливий комітет по посиленню військового флоту на добровільні пожертви».

Необхідно відзначити створення спрощеної системи внесення грошових коштів у формі листів-переказів, що значно прискорювало можливість процедури перерахування коштів.

Одним з факторів, що обумовила успішну діяльність цього комітету була його оптимальна структура у складі морського відділу при якому була створена технічна комісія, фінансового відділу та канцелярії.

Позитивно вплинуло на діяльність «Особливого комітету» формування його складу з найбільш досвідчених та відомих корабельних інженерів, військово-морських офіцерів та державних чиновників.

Ще одним аспектом успішності «Особливого комітету» є «прозорість» його діяльності, яка в свою чергу дозволила всі отримані кошти направити саме на ту справу для якої вони перераховувалися населенням та громадськими організаціями. Про це свідчить видання вже згаданого звіту про діяльність у формі нарису «Русский морской и воздушный флот сооруженный на добровольные пожертвования» в якому була викладена інформація про історію виникнення комітету, його структуру, склад, побудовані кораблі та детальна інформація про отримані та витрачені кошти.

Досвід організації діяльності «Особливого комітету по посиленню військового флоту на добровільні пожертви» потребує подальших ґрунтовних досліджень і цілком можливий для використання в сучасній Україні з метою сприяння ефективній діяльності волонтерських організацій у напрямку допомоги Збройним Силам України.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Чернышев А.А. «Новики». Лучшие эсминцы Российского императорского флота – М.: ЭКСМО, 2007. – 224 с.
2. Балакин С. «Добровольцы» / С. Балакин // Моделист-конструктор. – 2000. – № 8. С. 4-7.
3. Русский морской и воздушный флот сооруженный на добровольные пожертвования. Иллюстрированный очерк деятельности высочайше учрежденного Особого комитета по усилению военного флота на добровольные пожертвования / С.-Петербург : Издательство С.В. Животовского, 1913. – 190 с.

ПОНЯТТЯ ПРАВОМІРНОЇ ПОВЕДІНКИ В ТОТАЛІТАРНІЙ МОДЕЛІ ДЕРЖАВИ (ЗА РОМАНОМ ДЖОРДЖА ОРВЕЛЛА «1984»)

Сергієнко В.С.,

студентка II курсу юридичного факультету

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Науковий керівник: Дубов Г.О.

к.ю.н., асистент кафедри теорії держави і права юридичного факультету

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Розглядаючи проблему впливу різних чинників на правосвідомість людини, мою увагу привернула саме дія літератури. Зрозуміло, що наукова юридична література ґрунтовно впливає на правову свідомість саме юристів-професіоналів. Але все ж опосередковано і в більшості своїй на нашу правосвідомість має ефект саме художня література. Думаю, на багатьох справили величезний вплив книги шкільної програми, бо саме за тих часів відбувалось перше усвідомлення філософських і правових проблем «справедливості», «добра і зла», «злочину і покарання» тощо. Вважаю, що Міністерство освіти і науки від імені держави здійснює неабияку владу, затверджуючи програму шкільної літератури і тим самим впливаючи на базис правової культури підростаючого покоління. Після закінчення школи мисляча людина може відчувати, що тієї основи не вистачає для повного і різнобічного